

Açık ve Uzaktan Öğrenme Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Açık ve Uzaktan Öğrenme Ölçeği*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16202>

Abstract

Açık ve Uzaktan Öğrenme Ölçeği (AÇUZÖÖ), 2017 yılında Karaca ve Boz-Yüksekdağ tarafından ölçek geliştirme çalışması kapsamında oluşturulmuştur. Bu ölçek, yükseköğretim düzeyindeki öğrencilerin açık ve uzaktan öğrenme (AÇUZÖ) süreçlerine yönelik sahip oldukları algıları ve tutumları sistematik olarak ölçmeyi amaçlamaktadır. Ölçek geliştirme çalışması, özellikle uzaktan hemşirelik eğitimi alan öğrencilerin deneyimlerini merkeze alarak, bu eğitim modelinin etkililiğini ve kabul düzeyini değerlendirmek üzere tasarlanmıştır. Elde edilen bulgular, uzaktan eğitim programlarının pedagojik ve teknolojik iyileştirilmesi için önemli veriler sağlamaktadır.

Keywords

Açık ve Uzaktan Öğrenme, Uzaktan Eğitim, Hemşirelik Eğitimi, Ölçek Geliştirme, Öğrenci Algısı, Erol Karaca, Büra Boz-Yüksekdağ.

Authors

Erol Karaca, Büra Boz-Yüksekdağ

Purpose

Açık ve Uzaktan Öğrenme Ölçeği'nin birincil amacı, öğrencilerin açık ve uzaktan öğrenme sistemlerine ilişkin algıların ve bu sistemlere yönelik memnuniyet düzeylerini belirlemektir. Geleneksel öğrenme modellerinden farklı olarak, uzaktan eğitimde teknolojiye erişim, öz düzenleme becerileri ve etkileşim kalitesi gibi faktörler öğrenci başarısını doğrudan etkilemektedir. Bu ölçek, bu kritik faktörlerin öğrencilerin zihnindeki yansımalarını ölçmek için geliştirilmiştir.

Ölçek, uzaktan eğitim programlarının yöneticilerine ve uygulayıcılarına, programlarının güçlü ve zayıf yönlerini gösteren nicel veriler sunar. Bu sayede, öğrencilerin algıladıkları zorluklar ve ihtiyaç duydukları destek alanları tespit edilerek, eğitim kalitesinin yükseltilmesi ve öğrenci motivasyonunun artırılması hedeflenmektedir. Çalışma, uzaktan eğitim alanındaki literatüre, uygulama temelli bir alanda (hemşirelik) öğrenci algılarını inceleyerek katkıda bulunmaktadır.

Construct

Ölçek, öğrencilerin Açık ve Uzaktan Öğrenme (AÇUZÖ) ortamlarına yönelik genel tutumunu ve algılarını ölçen çok boyutlu bir yapıyı temsil eder. Bu yapı, genellikle aşağıdaki temel bileşenleri içermektedir: **Teknolojik Hazırlanmışlık ve Destek** (öğrencilerin teknik altyapıya erişimi ve

sistem kullanımındaki rahatlığı), **Öğretim Materyallerinin Kalitesi** (içeriğin anlaşılabilirliği ve güncelliği), **Öğretim Elemanı Etkileşimi ve Geri Bildirim** (öğretmen-öğrenci arasındaki iletişim ve rehberlik) ve **Öğrenci Otonomisi ve Motivasyonu** (öğrencinin kendi öğrenme sürecini yönetme becerisi).

Bu boyutlar, uzaktan eğitimin başarısı için gerekli olan hem dikkatli (kurumsal destek, teknoloji) hem de içsel (bilişsel ve duyuşsal) faktörleri kapsamaktadır. Ölçek, bu faktörlerin bütüncül bir şekilde, öğrencilerin uzaktan eğitim deneyimini nasıl şekillendirdiğini belirlemeye odaklanmıştır.

Validity

Açık ve Uzaktan Öğrenme Ölçeği'nin geçerlik çalışmaları, ölçeğin ölçmeyi amaçladığı yapıya doğru ve tutarlı bir şekilde ölçtüğünü kanıtlamak üzere yürütülmüştür. Yapı geçerliği bağlamında, öncelikle uzman görüşleri alınarak kapsam geçerliği sağlanmıştır. Uzmanlar, maddelerin uzaktan öğrenme algısı yapısını yeterince temsil edip etmediğini değerlendirir.

İstatistiksel geçerlik analizleri, Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılarak gerçekleştirilmiştir. AFA, ölçeğin beklenen teorik yapıya uygun olarak ayrıştığını göstermiştir. DFA sonuçları ise, önerilen çok faktörlü modelin toplanan veri ile yüksek düzeyde uyumlu olduğunu gösteren kabul edilebilir uyum indeksleri (örneğin, GFI, CFI, RMSEA) sunmuştur. Bu analizler, ölçeğin psikometrik açıdan sağlam bir yapıya sahip olduğunu doğrulamaktadır.

Reliability

Ölçeğin güvenilirlik analizleri, ölçeğin iç tutarlılığını değerlendirmek üzere gerçekleştirilmiştir. Bu bağlamda, Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı hesaplanmıştır. Geliştirme çalışmasında, ölçeğin genel Cronbach Alfa katsayısı ve alt boyutlara ait katsayıları yüksek olduğu rapor edilmiştir (genellikle 0.80'in üzerinde). Bu yüksek değerler, ölçek maddelerinin aynı yapıyı ölçmede tutarlı olduğunu ve ölçüm hatalarının düşük olduğunu göstermektedir.

Yüksek güvenilirlik seviyesi, ölçeğin farklı zamanlarda veya farklı örneklemeler üzerinde uygulandığında benzer sonuçlar verme eğiliminde olduğunu işaret eder. Bu durum, AÇUZÖ'nün uzaktan öğrenme algısını ölçmek için güvenilir bir araç olduğunu kanıtlamaktadır.

Factor Analysis

Ölçek geliştirme sürecinde, Açık ve Uzaktan Öğrenme Algısının altında yatan boyutları keşfetmek amacıyla Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanılmıştır. AFA sonuçları, ölçeğin maddelerinin uzaktan öğrenme algısını farklı yönlerini temsil eden ayrık faktörler altında toplandığını ortaya koymuştur. Bu faktörler, ölçeğin nihai yapısını oluşturmuştur.

Ardından, bu faktör yapısının doğrulanması için Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) yapılmıştır. DFA, ölçeğin teorik olarak belirlenen yapısının (faktör sayısının ve maddelerin faktörlere dağılımının) ampirik verilerle ne kadar iyi uyum sağladığını test etmiştir. Analiz sonuçları, önerilen çok boyutlu modelin mükemmel veya iyi uyum gösterdiğini belirterek ölçeğin yapısal bütünlüğünü desteklemiştir.

Instrument

Test Type: Geliştirme (Development)

Format: Likert Tipi Derecelendirme Ölçeği (Detaylı derecelendirme bilgisi için orijinal makaleye başvurulmalıdır.)

Language Available: Türkçe

Population Group: Yükseköğretimde Uzaktan Eğitim Alan Öğrenciler

Age Group: Yetişkin

Population Details: Uzaktan hemzirelik eğitimi programlarına kayıtlı üniversite öğrencileri.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale), kâğıt-kalem veya dijital formatta uygulanabilir.

Keywords

Uzaktan Öğrenme Algısı, Hemzirelik Öğrencileri, Eğitim Teknolojileri, Öğrenme Memnuniyeti, Yapı Geçerliliği, Cronbach Alfa.

Authors

Author ORCID Identifier: Belirtilmemiştir.

Affiliation Email addresses: Belirtilmemiştir.

Correspondence Address: Erol Karaca (Sorumlu Yazar)

Permissions & Fee and Test Year

Ölçek, 2017 yılında yayımlanmıştır. Ölçeğin akademik ve araştırma amaçlı kullanımı için genellikle sorumlu yazar Erol Karaca'dan veya ilgili yayın organı olan AUAd dergisinden izin alınması gerekmektedir. Ticari kullanım koşulları yazarlar tarafından belirlenir.

Ölçeğin orijinal makalesine Dergipark üzerinden erişilebilir: dergipark.org.tr

Ölçeğin orijinal PDF belgesi şu adresten indirilebilir: acik-ve-uzaktan-ogrenme-olcegi-toad.pdf

Reference's

Karaca, E., ve Boz-Yüksekdağ, B. (2017). Açık ve uzaktan öğrenmede bir ölçek geliştirme çalışması: Uzaktan hemfurelik eğitime ilişkin algı çalışması örneği. *AUAd*, 3(2), 177-197.

Items of the Açık ve Uzaktan Öğrenme Ölçeği

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri bu kaynakta listelenmemiştir. Maddelerin tamamına ulaşmak için Karaca ve Boz-Yüksekdağ (2017) tarafından yayımlanan orijinal makalenin incelenmesi gerekmektedir.